

«Forfatteren må være superinteressert i finsk språk»

BIDRAR: Edtih Randa fra Vaggetem bidrar i Bente Imerslunds bok. Arkivfoto: Kenneth Mellem

ALF SALANGI

Publisert: 06 juni, 2021 07:00
Oppdatert: 03 juni, 2021 14:33

Bokanmeldelse om Bente Imerslund sin bok om kvener, skogfinner, tornedalinger, karelere, vepsere og ingermanlandsfinner; «Onhan meitä vielä! Jo visst finnes vi!»

Boka er på 357 sider og kom ut i mai måned 2021.

Om forfatteren: Bente Imerslund vokste opp i Løten på Hedemarken. I 1971 flyttet hun fra Østlandet til Karasjok, og i 1977 til Nordreisa hvor hun bodde til 2018. I 33 av årene i Nord-Norge var Imerslund finsklærer. Fra den tiden er hun kjent for utgivelse av lærebokverket i finsk kalt «Ymmärrän». På midten av 1980-tallet tok hun finsk hovedfag. Fra begynnelsen på 2000-tallet opprettet Utdanningsdepartementet nettstedet finsk.no med Imerslund som redaktør. I 2008 opphørte statsstøtten, men Imerslund fortsatte å videreføre nettstedet på privat basis. Nettstedet eksisterer fortsatt, selv om hun ikke har jobbet med det siden 2019.

Når man har lest boka, ser man fort det omfattende arbeidet forfatteren har gjort gjennom 20 år. Boka belyser de finskbeslektede folk i nord og forteller om seks folkegrupper, kvener og skogfinner i Norge, skogfinner og tornedalinger i Sverige, karelere, vepsere og ingermanlandsfinner i Nordvest-Russland. Store deler av materialet i boka er hentet fra nettstedet finsk.no

Intervjuet mange

Hun har jobbet grundig med oppsettet for boka og belyser på en fin og lærerik måte de forskjellige folkegruppene, om deres hverdag i arbeid, kultur og språk.

GRUNDIG: – Når man har lest boka, ser man fort det omfattende arbeidet forfatteren har gjort gjennom 20 år, skriver Alf Salangi.

I forhold til den store stoffmengden Imerslund over lengre tid hadde til rådighet, har hun klart å gi en enhetlig stil gjennom hele boka.

Forfatteren har intervjuet mange, rundt 75. Det positive i det er at man får flere svar/opplysninger fra flere hold. Spesielt ser man det når hun intervjuer folk fra Troms, Vest-Finnmark og Øst-Finnmark angående kvener og norskfinner. Imerslund får fram motsetningsforholdet mellom kvener i Troms og Vest-Finnmark og norskfinner i Øst-Finnmark. Ellers hadde mange av informantene mange gode og interessante innspill.

En av informantene hadde en forklaring på motsetninger mellom kvener fra Troms og Vest-Finnmark og de fra Varangerområdet som ikke ville kalle seg kvener. Den ene som kommer fra Alta sier hun forstår bakgrunnen og forklarer: «Til Øst-Finnmark kom kvenene flere hundre år etter at de hadde slått seg ned i Nord-Troms og Vest-Finnmark. De i Øst-Finnmark hadde fra Finland fått med seg den finske nasjonsbygginga, og det kan gjøre at de føler seg mer finske. En del av dem hadde kommet fra områder lenger sør i Finland enn Tornedalen, blant annet Oulu-området og enda lenger sør og øst. Mange av dem som slo seg ned i Vest Finnmark og Troms kom fra svensk side av Tornedalen.»

I intervjuene kommer det fram forskjellige grader av assimilering inn i landets kultur. I alle folkegruppene som omtales i boka, har det i lengre tid foregått en aktiv revitalisering.

Ulike finske dialekter

Alle minoritetene som er omtalt i boka, hører til ei større språkgruppe som kalles østersjøfinner. De østersjøfinske språkene hører som en vestlig gren til ei språkgruppe. Den finsk-ugriske. Til den hører også blant annet ungarsk og de samiske språkene og mange større og mindre minoritetsspråk i Russland. Som de fleste språkfamiliene danner de østersjøfinske språkene et dialektkontinuum. Det

betyr at nabodialektene er temmelig lik hverandre og seg imellom gjensidig forståelige. De som forstår finsk eller kvensk, kan få glede av språket i flere land, også i Russland.

De finske innvandrerne kom til Norge fra mange steder i det nordlige Finland og Sverige. I mange nordnorske bygder kunne det være folk fra forskjellige plasser i Finland og Sverige. Derfor varierer de nordnorske finskdialektene en del. Det oppstod en blandingsdialekt hos etterkommerne.

For 10 til 15 år siden var det de som var mellom 50 og 60 år som snakket finsk på Bugøynes. I dag er det de som er blitt 65 til 70 år gamle som snakker finsk, mange har også gått bort i denne tidsperioden. Klarer det finske språket å overleve vår tid?

Fellestrekk

Det er lettere å gjøre feil når man skriver på dialekt. Man har ikke klare regler å forholde seg til slik det er i skriftspråket. Man skulle tru at det var lett å skrive på dialekt, men det er det ikke. Å låne ord fra norsk er ikke noe nytt i det finske språket. Finsk har tidligere lånt fra russisk, svensk, baltisk, tysk m.v. Mulig det er for mange norske låneord i det finske hos oss. Det varierer noe fra hvilke sted i Nord-Norge vi kommer fra.

I Tornedalen er det laget både ordliste og grammatikk til et nytt skriftspråk. Navnet på det nye skriftspråket er «meän kieli» (vårt språk). Betegnelsen «meänkieli» blir brukt av tornedalinger for å skille deres språk fra finsk i Finland. I Norge vil et kvensk skriftspråk være en stor utfordring for de som så gjerne vil ha det. Det er også lite litteratur på kvensk.

Skogfinner og kvener er to beslektede, men adskilte. Skogfinnene har status som nasjonal minoritet både i Norge og Sverige. Dermed har myndighetene et visst ansvar overfor skogfinner i deres historie og kulturminner. Det finske språket døde ut i Finnskogen rundt midten av 1900-tallet, men kulturen lever.

Det er noen fellestrekk fra noen av informantene som kommer fram i intervjuene. Fra Norge: «Mor og far snakket finsk/kvensk seg imellom og til oss barna. Når vi kom på skolen kunne vi ikke norsk». Det andre: «Mor og far snakket finsk/kvensk seg imellom og norsk til oss barna».

Fra Sverige: Her var det det samme, men her gjaldt det meän kieli og finsk hjemme og svensk på skolen.

Fra Karelen. Her var det samme, men her gjaldt det karelsk hjemme og russisk på skolen.

Tidsperspektiv, fortid og nåtid er en viktig faktor her i de tre eksemplene både i Norge, Sverige og Karelen.

Andre kommentarer til boka

Boka henvender seg til alle som er interessert i den historiske bakgrunn, som er nødvendig for å forstå det finske språket og kulturen i de seks folkegrupper i nord i fortid og nåtid.

Det finske språket i Russland var interessant lesing.

Boka kan godt brukes som oppslagsverk, i skolen, kultur og reiseliv.

En ting er iallfall sikkert, forfatteren må være superinteressert i finsk språk, kultur og historie siden hun har holdt på med det siden 1970-tallet.

Tips SVA

E-post: redaksjon@sva.no
Nyhetstips: [909 90700](tel:90990700) (hele døgnet)
[Gå til tips-siden](#)

Kontakt oss

Telefon: [78 97 07 00](tel:78970700)
Adresse: Pasvikveien 1B, 9900
Kirkenes
Redaksjonen: redaksjon@sva.no // [Se alle ansatte](#)

Følg oss

Redaktør

Ansvarlig redaktør:
[Gunnar Sætra](#)

Kundeservice: [Bestill abonnement](#) // [Omadressering](#) // [Reklamasjon eller klager](#) // [Om informasjonskapsler](#)

Annonsér i Sør-Varanger: [Bedriftsannonser](#)

Logg inn på: [eAvis](#)

Sør-Varanger Avis arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Sør-Varanger Avis har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.